

i britisk tjeneste

Fra tid til annen gjøres det forsøk på å definere de norske styrker i Storbritannia som frivillige i britisk tjeneste.

M.H. 16/2-84

Av oberstl. N. Borchgrevink

Jeg skal ikke gå inn på motivene for disse bestrebelsene, men i alle diskusjonsemner er det gunstig at man kjenner de konkrete fakta. Yngre mennesker kjenner ikke disse, og kan derfor lett ledes på villspor. En repetisjon av hva som en gang var alment ut kan derfor være på sin plass.

De norske styrker i Storbritannia var under krigen organisert i ni norske enheter: Brigaden i Skottland, fire flyskvadroner, øyer og fartøysenheter, Overmærens leirer, Flyvåpnets stasjoner og på våre enogsfarvøyer valet det norske splittflagg. I tjensten gjaldt det norske honnør- og vakregiment, det norske ekserseregiment, og det norske indretjenesteregiment. Norsk personell ble dømt ved norsk krigsrett, etter den norske militære straffelov og militære rettergangslov. Vi var lønnet av Den norske Regjering, etter norsk regulativ, med penger som vi tjente selv. Det ble til og med utbetalt nordlandstillegg til offiserer som hadde opparbeidet denne rettigheten. Marinegavler var kledd i norsk uniform, hver luen, blåkragen og buksepressen skiller seg klart fra de britiske. Sigoffiserene hadde jakke av blå snitt.

Hæren og i Hærens flyvåpen ville en grunn uniform vært umulig av sikkerhetsmessige og psykologiske grunner, og en spesiell mandur uheldig produktionsmessig og forsyningsmessig.

sig. Derfor hadde vi klesplagg av britisk modell - slik vi også hadde det etter krigen. Disse klesplagg var forsynt med norske nasjonalitetsmerker og distinksjoner, som gjør klesplagg til uniform i folkerettslig forstand.

Ved norske militære verksteder ble det laget norske vindjakker, teitduker, soveposer, mitraljøsemøiser og kjerrer.

I de norske styrker skjøt vi til det norske skyttermerket, vi gikk til det norske marsjmerket, og vi tok det norske idrettsmerket. Norske krigsdekorasjoner ble instituert. På toppen av det hele ble norske kvinner og menn utskrevet etter den norske vernepliktsloven, av en norsk Generalkrigskommisær.

Det var faktisk nordmenn i de britiske styrker. Det var folk som hadde meldt seg som frivillige før 8. april. Paradoksalt nok også noen norske landssvikere, som ble forkastet av de norske myndigheter. De ble sendt på landarbeid, men så syntes britene at det var urimelig å ha velutdannede militære gående «på gress». De ble utskrevet til de britiske styrker hvor de - til stor ergrelse for oss som gikk og ventet i Skottland - fikk lov til å være med i kamp.

Dersom vi hadde vært frivillige i de britiske styrker, ville det vel ha vært naturlig om vi - som danskene - hadde vært innrullert i et britisk regiment. Danskene hadde en kontingent i «The Buffs», hvor den danske krigsberetning var avkommandert. Vi var ikke innrullert i «The Green Howards», hvor vår konge var avkommandert.

Som britiske krigsfrivillige måtte vi ha hatt Georg VI som vår gverste krigsherre. Vår var Hæren VII.

For oss som var med vinter pårtanden om at vi var frivillige i de britiske styrker drekte komisk. Men den blir enda underligere om man trekker Føllingene i Sverige inn i bildet. Det hva var så det? Hva var de så løste de var i Sverige? Britiske eller svenske soldater? Og hva var de da de opererte i Finnmark vest for Tana, i det politiske ingenmannsland mellom det sovjetiske og det britiske/amerikanske krigsteater? Første Sverige krig i Norge?

En underligere form for frivillighet i andre lands styrker kan neppe krigshistorien oppvise!

Krigen: Sand

fortolkninger

holder ikke

108077

Johr Sand har en imponerende samling avisutklipp som han utnytter på en mesterlig måte for å få frem sitt syn på historien. Men Sand vil ikke akseptere at noen er uenige.

Av G. Holtfjot

Det finnes et overveldig stort materiale om vår historie under den 2. Verdenskrig utenom det som finnes i avisutklipp. Jeg for min del finner at Undersøkelserkommisjonen av 1945's meget vel dokumenterte og meget detaljerte innstilling gir et grunnleggende grunnlag sammen med den store mengde til dels meget interessante bøker som finnes om krigen.

Viktig

La oss se på to viktige begivenheter i 1940. Kongen og statsministerens proklamasjon til det norske folk 7. juni hvor det ble heter at man har funnet det nødvendige «foreløpig å oppgi kampen innelands», men Konge og regjering «oppgir ikke dermed kampen for å gjenvinne Norges selvstendighet. Tvert imot - de vil holde frem med den utenfor landets grenser». General Ruge talte i radio fra Tromsø 9. juni. Han talte alle i forsvaret for godt og trofast arbeide og sier «Men kampen fortsetter på andre fronter, nordmenn er med i stiden der».

Brefulle

Daværende oberstløytnant Roscher Nielsen forhandlet 10. juni 1940 i Trondheim på vegne av general Ruge med den tyske overkommando. Roscher Nielsen uttaler om dette i Norges Krig, bind I, 1947 at han forhandlet om betingelsene for at de norske landstridskrefter i Nord Norge skulle legge ned våpene. Betingelsene ble hverken verre eller bedre enn ventet. De ble uttrykkelig betegnnet som urettelige i betraktning av 9. Divisions tapte holdning. General Ruge presiserte også, som tidligere nevnt, at det fremdeles hersker uenighet mellom Norge og Tyskland i et brev til Acmat-Strategerrådet 25/8-1940.

Realistisk

Dette er ikke noe som vi som er uenige med Sand tror - det er naturlige historiske kjenningninger som Sand selvsagt skal konstatere ved bl.a. å fremheve at kapitulasjonen var total. For Nord Norge ved kommande var den selvsagt total, som kapitulasjonen utførelse

Men det var den selvsagt total, hvor kapitulasjonen omfattet alle de styrker som befant seg utenfor landets grenser og dermed ikke opphør av Frikampens mellom Norge og Tyskland